

Informacije k zawěšćenju nastupajo křižerjow

Křižerjo su přez biskopstwo na wšelakore wašnje zawěšćeni, nic pak kompletnje. Na to skedźbnjataj justiciar Drježdžansko-Mišnjanskeho biskopstwa, Stephan von Spies, kaž tež justiciar Zhorjelskeho biskopstwa, Andreas Oyen.

„Jeli křižer njezbožo počerpje, je we wobłuku čestnohamtskeho džěta přez powołanske drustwo, kotrež biskopstwo wudźeržuje, zawěšćeny. Kóždy křižer je džě w nadawku wosady po puću, zo by poselstwo zrowastanjenja wozjewjał. Tajke njezbožo by so takrjec džětowym njezbožu runało“, rozložil ordinariatny rada Stephan von Spies. „To płaći tež w Zhorjelskim biskopstwje a z tym tohorunja za Kulowskich křižerjow“, wudospoňi Zhorjelski ordinariatny rada Andreas Oyen.

Nimo toho wobsteji powšitkowne rukowanske zawěšćenje wosady. „Z tym je wšo to zawěšćene, štož by so we wobłuku organizowanja nimokulić móhło“, praji Stephan von Spies a skedźbni na to, zo tele zawěšćenje jednotliwego křižerja njepotrjechi. „Tež tole je we woběmaj biskopstwomaj jenak rjadowane“, zaruči Andreas Oyen.

Specielne zawěšćenje stej wobě diecezy wotzamknyłoj, kotrež móže so potom wužiwać, jeli nima wobsedźer koni rukowanske zawěšćenje za zwěrjata. „To móže na přikład być, jeli su konje z Pólskeje wupožčene“, rjekny Stephan von Spies. „W tym padže so jěchar jutrońčku wot wujěchanja hač do nawróta domoj takrjec w mjezyčasu kaž wobsedźer wobhladuje. To płaći pak jeničce při škodže, kotraž so druhemu načini, potajkim nic za jěcharja samoho. To je podobnje kaž při zawěšćenju psow: Jeli pos swojeho wobsedźerja kusnje, njeplaći w tym padže jeho rukowanske zawěšćenje.“

Drježdžansko-Mišnjanske biskopstwo ma přidatnje njezbožowe zawěšćenje. Zasadnje płaći, štož je Michael Lorenzet ze Zawěšćenskeho běrowa Gassenhuber z Mnichowa hižo před třomi lěťami w Katolskim Posole rozložil: „Kóždy, kotryž znjezboži, je najprjedy jónu přez swoju chorobnu kasu zawěšćeny a dóstanje lěkowanske kóšty zarunane. Njezbožowe zawěšćenje je za pady inwalidnosće abo samo smjerće.“ Při wšěm wón na to skedźbnja, zo njejedna so w tym padže wo wysoku sumu, kotruž by potrjecheny dóstał. „Nichtó njeby z tym trajnje swójbu zastarać móhł.“ Stephan von Spies doda: „Hačrunjež je to potajkim skerje symboliske, chcemy z tym zwuraznić, zo su nam to křižerjo hódni.“

Wobaj justiciaraj skedźbnjataj na to, zo je cyle wažne, kóžde njezbožo najlěpje samsny džen fararjej zdžělic, zo by to biskopstwu sposrědkować móhł. Tež mjeńše škody měli so přizjewić, dokelž njeje wuzamknjene, zo móhło z toho njewočakowana wjetša škoda wurosc. Hdyž so

to pozdžišo přizjewi, hodži so lědma dopokazać, zo je so to woprawdže w zwisku z křižerstwom stało. Njedosaha, z toho wuchadžeć, zo je farar wo njezbožu někak zhonił. Wone ma so jemu direktnje přizjewić. Potom so indiwiduelnje pruwuje, kotre wuměňjenja předleža a kotra zawěšćenja měta narunanje škody přewzać. Zawěšćenje přez biskopstwo płaći jeničce za to, štož je tule wopisane. Wšo druhe ma so z wosobinskim zawěšćenjom rjadować, na přikład transporty a přihoty. Wobmyslić měli křižerjo tež, zo měli po nastatej škodže po potrebjce tež policiju informować. Jeli so to hnydom njehodži, na přikład, hdyž za čas procesiona kón do awta kopnje, měť so pad samsny dzeń policiji přizjewić, hewak móhło so to jako čeknjenje wodźerja hódnoćić. Transport koni je přez rukowanske zawěšćenje jězdźidła zawěšćený. Přiwšěm měli so hač do srjedy w martrownym tydženju na Budyskim krajnoradnym zarjedže wosebitu dowolnosť za transport jutrownych koni za wulki pjatk, jutrońčku a jutrownu pónđzelu požadać. Za křižerjow, kotřiž w Budyskim wokrjesu bydla, je to darmo, wozjewi zarjadniski zwjazk „Při Klóšterskej wodže“. Wotpowědne formulary maja křižerscy kantorjo.

rl

Tutón tekst je z Katolskeho Posoła z 13. měrca 2016.

Wjace informacijow k transportowanju koni na swjatyh dnjach:

https://www.gesetze-im-internet.de/stvo_2013/_30.html

słowničk:

powołańske drustwo – Berufsgenossenschaft

rukowanske zawěšćenje – Haftpflichtversicherung

rukowanske zawěšćenje za zwěrjata – Tierhalterhaftpflichtversicherung

njezbožowe zawěšćenje – Unfallversicherung

čeknjenje wodźerja – Fahrerflucht